

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44162
Nom	Economia pública
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	5.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2203 - M.U. en Política Econòmica i Economia Pública	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2203 - M.U. en Política Econòmica i Economia Pública	2 - Economia pública	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
DALMAU LLISO, JUAN CARLOS	110 - Economia Aplicada
MEDIAVILLA BORDALEJO, MAURO HERNAN	110 - Economia Aplicada
ROIG CASANOVA, MARTA	110 - Economia Aplicada

RESUM

La matèria d'Economia Pública del màster en PEEP presenta la disciplina que projecta l'anàlisi econòmica en l'àmbit del sector públic mitjançant l'estudi d'una selecció de temes d'interès –amb una visió crítica i pràctica– d'entre els tradicionals de la hisenda pública. La majoria d'alumnes del màster en PEEP ja ha estudiat prèviament, en els seus estudis de grau, alguna matèria introductòria a l'economia pública, la economia del sector públic o la hisenda pública. Estes són les denominacions utilitzades en la nostra disciplina al llarg dels últims anys que denoten una evolució en la perspectiva d'anàlisi utilitzada però que en definitiva tracten un mateix camp problemàtic, si be ampliat a través de la profundització en l'estudi d'actuacions públiques de màxima actualitat com és el cas de la regulació pública. També hem de fer especial esment en el fet de que no anem a centrar-nos exclusivament en els tradicionals fluxes monetaris de la Hisenda Pública l'interès de la qual radicava sols en aquelles actuacions públiques amb reflex en el pressupost públic pel seu caràcter d'ingrés o de despesa. Ens interessa analitzar qualsevol intervenció pública en economia, independentment de si es plasma amb major o menor mesura en el document pressupostari. Per tant, el nostre objectiu no serà formar analistes amb una especialització en

qüestions públiques que consistisca exclusivament en buscar l'equilibri pressupuestari des d'una òptica merament comptable. El nostre objectiu és un altre, més aviat posar a disposició de l'estudiant els instruments d'anàlisi necessaris per a optimitzar la presa de decisions públiques tenint com a premissa bàsica el respecte o adequació a les preferències ciutadanes sent conscients, evidentement, de la limitació de recursos disponibles en l'àmbit públic.

Amb aquesta perspectiva dividim la matèria en tres parts. La primera d'elles tractarà de justificar la intervenció del sector públic en economia i d'analitzar en profunditat determinades fallades de mercat tradicionals com els bienes públics, les necessitats tutelars i els efectes externs. Per a això s'analitzaran casos pràctics concrets d'actualitat en els que la regulació pública adquireix gran protagonisme, com és el cas, entre d'altres, d'aquells relacionats amb el medi ambient, la sanitat, l'ensenyament, les infraestructures, els serveis socials, etc. Per suposat, i donat que la existència de fallades de mercat no és condició necessària ni suficient per a la intervenció pública, també s'analitzaran les possibles fallades del sector públic en l'àmbit de la presa de decisions col·lectives. La fallada del sector públic pot trobar-se en la propia formació de les preferències individuals dels ciutadans, en la execució de les decisions col·lectives, o potser en alguna fase intermedia del procés, com la revelació de les preferències o en la elecció i aplicació de la regla de decissió adoptada en l'esmentada presa de decisions col·lectives.

La segona part se centra en el vessant dels ingressos públics. Necessàriament este apartat deu iniciar-se amb una introducció sobre disseny impositiu que fixe les bases i principis tributaris sobre els que existeix un consens generalitzat, fent especial esment en els criteris de repartiment de la càrrega tributaria idonis en funció dels objectius que es marca el sector públic. Ens sembla important també tractar l'enfocament soci-polític d'aquest vessant d'ingressos, analitzant la percepció ciutadana i l'acceptació i compliment fiscal. Intentarem comprendre i integrar de manera multidisciplinària les actituds i comportaments dels ciutadans en la seua doble faceta d'usuaris dels serveis públics i de contribuents. També analitzem en aquesta part les tendències i alternatives en els principals blocs de la imposició -la renda i el consum- des d'una perspectiva històrica i també de futur. Posarem fi a aquesta part amb el tractament i auge dels impostos reguladors, un instrument polèmic cada vegada més utilitzat pel sector públic per a la modificació de conductes i correcció de fallades de mercat.

D'altra banda, la necessitat de poder avaluar les actuacions públiques ha anat cobrant importància en la ciència econòmica en general i la pública en particular, tenint en compte l'escassetat de valoracions de mercat. Es per això que la darrera part la dedicarem a una presentació de les tècniques d'avaluació de polítiques públiques que, no obstant, tindrà continuïtat en altres assignatures d'aquest màster.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Capacitat per a llegir documents en anglés

COMPETÈNCIES

2203 - M.U. en Política Econòmica i Economia Pública

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Desenvolupar la capacitat crítica, impulsar la inquietud i l'interés investigador; buscar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació econòmica, seleccionant aquella que resulta pertinent per a la presa de decisions en política econòmica.
- Desenvolupar la capacitat de treball en equip, coordinació de tasques, lideratge i compromís amb el grup en l'exercici d'activitats d'anàlisi dels problemes econòmics i les seues solucions.
- Fomentar, en contextos acadèmics i professionals de l'àmbit de la política econòmica, l'avanç tecnològic, social o cultural dins d'una societat basada en el coneixement i en el respecte a: a) els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre hòmens i dones, b) els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i c) els valors propis d'una cultura de pau i valors democràtic.
- Saber participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir-los i extraure d'ells les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.
- Saber com projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seua resolució.
- Distingir els elements que condicionen les relacions entre el sector públic i el sector privat en una economia, analitzant la incidència que el sector públic manté sobre l'activitat econòmica, així com sobre el comportament dels agents.
- Analitzar la presència d'efectes externs en distints àmbits geogràfics, especialment en un entorn globalitzat, així com la necessitat d'actuació a escala nacional i supranacional, categoritzant les interrelacions internacionals que desemboquen en la presència de béns públics globals.
- Aplicar les tècniques d'avaluació d'efecte de tractament en les intervencions públiques, així com l'ús de dades.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al finalitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge de la matèria d'Economia Pública els estudiants valoraran el funcionament del Sector Públic en l'Economia i dels principals instruments que la Economia utilitza per al seu estudi. Podrà interpretar amb deteniment les principals fallades del mercat així com les derivades del sector públic. La mateixa valoració crítica podrà aplicar a les principals actuacions del sector públic, tant pressupostàries (manifestades en les vessants d'ingressos i despeses), com no

pressupostàries.

En la darrera part de l'assignatura, de caràcter eminentment pràctic, s'introduirà la literatura dels Efectes de Tractament, com a eina d'anàlisi de polítiques públiques.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El Paper del Sector Públic a l'Economia

- 1.1 L'eficiència de mercat i la intervenció de el sector públic
- 1.2 Dimensió de el sector públic: creixement i indicadors
- 1.2 Anàlisi pressupostari i finançament del dèficit públic

2. Intervenció per motius d'eficiència. Anàlisi de casos pràctics d'intervenció pública

- 2.1 Els subsidis a la R + D i promoció de la innovació empresarial
- 2.2 Quan el mercat és incapaç de proveir béns públics: La provisió de béns públics en països en vies de desenvolupament.
- 2.3 Quan el mercat falla per problemes d'asimetries en la informació: Les fallades en el mercat financer i la resposta política a la crisi financera.
- 2.4 El perill de l'Estat paternalista: Casos d'aparent irracionalitat o complexitat en el comportament individual

3. Despesa Pública i Redistribució de la renda

- 3.1 El paper del sector públic en la redistribució
- 3.1 Serveis Públics Bàsics
- 3.2 Transferències Públiques
- 3.3 Normes de Protecció social
- 3.4 Polítiques d'Ocupació

4. Problemes en el comportament intern del Sector Públic

- 4.1 Problemes en les preferències individuals respecte de la cosa pública.
- 4.2 Problemes per a prendre decisions col·lectives
- 4.3 Problemes en el funcionament de les administracions públiques
- 4.4 El cas de la corrupció pública

5. Disseny impositiu, configuració i repartiment de la càrrega tributària

5.1 La selecció d'instruments fiscals

5.1.1 Criteris tècnics: principis de la imposició

5.1.2 La decisió Política: Influència de la investigació fiscal

5.2 Principis de repartiment de la càrrega tributària

5.3 Eficiència impositiva

5.4 Eficiència i justícia distributiva

5.5 Dicotomia entre eficiència i equitat

5.6 Imposició progressiva i redistribució de la renda a través del sistema fiscal

5.7 Alguns resultats contradictoris: regressivitat en els sistemes fiscals

6. Percepció ciutadana, acceptació i compliment fiscal

6.1 L'enfoc sociopolític: la sociologia financera

6.2 Problemes de percepció ciutadana: la il·lusió fiscal

6.3 Factors clau en l'acceptació del pagament d'impostos

6.4 Els graus en l'incompliment fiscal: elusió, evasió i frau

6.5 Presió fiscal, càrrega fiscal i esforç fiscal

6.6 Mesurament de la percepció ciutadana: les enquestes d'opinió pública

6.7 L'incompliment fiscal per insatisfacció ciutadana en la provisió de béns públics

7. Tendències i alternatives en la imposició sobre la renda i el consum

7.1 Evolució històrica de la imposició directa i indirecta

7.2 L'impost sobre la despesa personal com a alternativa al model renda-consum

7.3 L'impost sobre la renda dual

7.4 L'impost linial sobre la renda

7.5 L'impost negatiu sobre la renda

7.6 Auge i protagonisme de l'IVA en els sistemes fiscals moderns

8. Els impostos Reguladors: Correcció de fallades de mercat

8.1 Justificació i auge dels impostos sobre consums específics

8.2 Els impostos sobre consums específics tradicionals

8.3 La utilització d'impostos per a modificar conductes alimentàries

8.4 Impostos versus subvencions en la modificació de conductes

8.5 La proliferació del cobrament per ús de béns i serveis públics

8.6 Impostos i taxes mediambientals

8.7 Noves propostes o tendències d'impostos reguladors

9. Avaluació de polítiques publiques: Plantejament general

Introducció
Objectius de l'avaluació
Tipologia d'avaluacions
Planificació de l'avaluació
La gestió de l'avaluació

10. Mètodes d'avaluació

Avaluacions qualitatives
Avaluacions quantitatives: l'avaluació d'impacte

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	50,00	100
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	17,50	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	17,50	0
TOTAL	125,00	

METODOLOGIA DOCENT

Hi haurà sessions teòriques on el professor explicarà els continguts, seguits de sessions pràctiques on es plantegen preguntes sobre els temes analitzats i/o s'estudien casos pràctics trets de la realitat més o menys actual.

Es preten que la classe tinga una caràcter participatiu on l'estudiant se senta amb confiança per a interpel·lar al professor i proposar casos reals que conega que poden enriquir amb el debat a classe, la comprensió dels temes explicats en les classes més teòriques.

El professor podrà proposar la realització d'algun treball aplicat sobre casos pràctics a elecció de l'estudiant.

Al llarg del curs hi haurà sessions extraordinàries impartides per especialistes en algun dels temes que s'han desenvolupat en el programa

AVALUACIÓ

L'avaluació se realitzarà a través d'un triple procediment:

Proves escrites consistents en un o varios examens que constaran de preguntes teòriques i pràctiques.

Avaluació de les activitats pràctiques a partir de la elaboració de treballs, exposicions orals, resolució de problemes i la participació activa en les classes pràctiques.

Avaluació contínua de l'estudiant, basada en l'assistència regular a les classes i activitats presencials, la seua participació i grau d'implicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bardach, E. (2009). A practical guide for policy analysis: the eightfold path to more effective problem solving. London: Chatham House.
- Costa, M. et al.(2005). Teoría básica de los impuestos: un enfoque económico. Navarra:Thomson Civitas.
- Rosen, H.(2008). Hacienda Pública. Madrid: McGrawHill.
- Higón, F.J.; Descalç, A. (2007). Sistema Fiscal: Introducció a la Imposició, Valencia:PUV.
- Wholey, J.; Hatry, H.; Newcomer, K. (2004). Handbook of Practical Program Evaluation, Secon edition. San Francisco: Jossey-Bass.
- Neumark, F. (1994). Principios de la Imposición. Madrid: Instituto de Estudios Fiscales.
- Dalmau, J.C.; Descalç, A. (2009). Una introducció a l'economia pública. Valencia: PUV.
- Sevilla-Segura, J.V. (2004). Política y técnicas tributarias. Madrid: Instituto de Estudios Fiscales.
- Gertler, P.J.; Martinez, S.; Premand, P.; Rawlings, LB.; Vermeersch, C.M. (2016). Impact Evaluation in Practice, Second Edition. Washington, DC: Inter-American Development Bank and World Bank.
- Hindriks, G. & Myles, G. (2013) Intermediate Public Economics, Secon Edition. Cambridge, Massachussets: MIT Press. (disponible en línea)

Complementàries

- Bell, B.; Blundell, R.; Van Reenen, J. (1999). Getting the Unemployed Back to Work: The Role of Targeted Wage Subsidies. International Tax and Public Finance, 6, pp. 339-60.
- Giménez Montero, A. (2002): Federalismo Fiscal. Teoría y Práctica, Cap. 1 a 3, Tirant lo Blanch, Valencia

- Salinas-Jimenez, M.; Salinas-Jimenez, J. (2007). Corrupción y Actividad Económica: Una Visión Panorámica. Hacienda Pública Española/Revista de Economía Pública, 180(1), pp. 109-130.
- Gruber, J. (2019). Public Finance and Public Policy, Sixth Edition. Macmillan.
- Coyle, D. (2020). Markets, State, and People: Economics for Public Policy. New Jersey:Princeton University Press.

